

Izdaja: Gorenjski tisk / Ureja: Uredniški odbor / Odgovorni urednik: Slavko Beznik
Teloč račun pri Komunalni banki Kranj št. 61-KB-1-2-136 / Izdaja v ponedeljek in petek / Naročnina: letna 600, pollet. 300, mesečna 50 din

Ob 20. obletnici stavke tekstilcev Slovenije

ODPRLI SO RAZSTAVE

v Kranju, Trziču, Škofji Loki, prihodnji teden pa v Radovljici in na Jesenicah

Po vseh važnejših krajih, kjer so delavci stavkali v letu 1936, se pripravljajo na osrednjo prireditev, ki bo 10. septembra, v počastitev velike tekstilne stavke Slovenije, v Kranju. Praznovanja so po nekaterih krajih že začeli z razstavami.

V KRANJU

Kranj, 9. septembra.

V počastitev 20-letnice velike tekstilne stavke v Sloveniji, je danes na Stari pošti podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec, odprl razstavo. Razen številnih Kranjčanov so si razstavo takoj po otvoritvi ogledali tudi: sekretar ZK okraja Kranj, Mirko Zlatnar, sekretar občinskega odbora SZDL Kranj, Martin Košir, predsednik OK LMS Slavko Zalokar in drugi politični in kulturni delavci.

Razstava nazorno prikazuje razvoj stavkovnega gibanja slovenskih tekstilcev. Splošno mnenje je, da je to do sedaj najlepše urejena razstava v Kranju. Na razstavi je moč razbrati vse najvažnejše podatke o stavki. 20. in 21. avgust 1936 beležimo kot dejanski pričetek stavke v Kranju, 21. avgust v Škofji Loki, 24. avgust v Ljubljani (Tacen), 26. v Trziču, takoj za tem 1. septembra pa so se pridružili še tekstilci v Mariboru in Preboldu. Zbora na Stari pošti v Kranju se je tedaj udeležilo okoli 3000 delavcev. Pregledni grafikoni prikazujejo, da se je v Kranju udeležilo stavke 2581, Trziču 1160, Škofji Loki 139, Ljubljani 265 in v Mariboru 4300 ter Preboldu 85 delavcev. Prikazano je tudi, v kako slabih delavnih pogojih so delali tedaj tekstilni delavci; tendence padanja medznih postavk itd. Zato ni čudno, da je bilo do konca septembra 1936 v Sloveniji že 257 stavk, v samem letu 1936 pa 29, ki se jih je udeležilo 16.907 delavcev.

V času velike stavke so tekstilci živeli izključno v tovarnah, tam jedli in spali. Ljudje so jim nudili veliko

Poročilo o stanju otroške paralize v okraju Kranj

Ker je zaradi pojava več primerov otroške paralize v našem okraju med prebivalstvom velika zaskrbljenost in zanimanje za dejansko stanje te bolezni, dajemo javnosti tole poročilo:

Do 7. septembra smo prejeli iz Infekcijske klinike v Ljubljani, kamor odhajajo vsi oboleli za otroško paralizo, 14 prijav otroške paralize v kranjskem okraju. Gibanje te bolezni po občinah je takole: Kranj 4 primeri, Bled 7 primerov, Radovljica 1 primer, Jesenice 1 primer in Trzič 1 primer. Prvi primer se je pojavil v začetku julija t. l. Smrtni slučaj je bil doslej eden, vendar je bil pacient okužen na Dolenjskem in je umrl na Infekcijski kliniki v Ljubljani. Ostali bolniki so še v zdravljenju.

Zgoraj omenjene številke sicer še ne pomenijo vzroka za pretirano bojazn, vendar opozarjamo prebivalstvo, naj se strogo drži ukrepov za zatiranje in preprečevanje te bolezni, o katerih se je že mnogo pisalo in govorilo na predavanjih.

Okrajni higienski zavod in Okrajna sanitarna inšpektorja v Kranju sta izdali potrebne predpise in navodila vsem občinskim sanitarnim inšpektorjem, zdravstvenim domovom, občinskim ljudskim odborom in upraviteljstvom šol.

Prebivalstvo ponovno opozarjamo na to, da je treba v tem času še prav posebno paziti na osebno higieno — čistočo rok, umivanje sadja in zelenjave, uničevanje mrčesa itd. Udeležujte se zdravstvenih predavanj, kjer boste dobili vsa potrebna navodila in bojasnila.

V primeru večjega porasta bolezni, oziroma kakršnekolik nevarnosti v zvezi z otroško paralizo, bomo javnost sprotili obveščali.

OKRAJNI HIGIENSKI ZAVOD
KRANJ

moravno in materialno pomoč, žrtvovali živino, kruh in druga najvažnejša živila. Stavkajoči so med tem časom poskrbeli tudi za kulturno življenje in razvedrilo. Obiskovalce sta navdušili zlasti — Ravnikarjeva slika iz Jugobrone, ki prikazuje preplah, ko so delavke s svojimi telesi ustavile vlak; in Resmanova — nasilni izgon iz Jugobrone. Takratnim lastnikom je torej le s silo uspelo zadušiti stavko. Kljub obljubam, da bodo delavci še naprej ostali v službah, so v Kranju in Škofji Loki odpuštili 273 delavcev, od tega 26 delavskih zaupnikov; Mariboru 150, 16 zaupnikov; pri Beerg & Hribernik 17 delavcev itd.

Vendar tudi sila ni mogla zadušiti delavske zavesti. Iz te borbe so odšli delavci v novo, voditelji stavke so postali voditelji v NOB.

Za okusno urejeno, vsebinsko in oblikovno bogato razstavo zasluži odbor vse priznanje, predvsem pa Saša Kump, Ivka Križnarjeva, tovariši Belc, Batista, Trčon ter nekateri dejaki STTS v Kranju.

V TRZIČU

Trzič, 9. septembra.

Včeraj je bila v Cankarjevem domu v Trziču slavnostna akademija v počastitev 20-letnice stavke tekstilnih delavcev, danes pa otvoritev razstave dokumentarnega gradiva o stavki.

Razstavo je otvoril predsednik KSS Stane Bodija, ki je v svojem govoru orisal nekatere važnejše dogodke o stavki. — Razstavljeno gradivo tvori številne listine in fotografije, in sicer:

intervencije podjetij na konzulatih in poslaništvih, dnevnik tovarnarja Glanzmanna o štrajku, materialna pomoč stavkajočim, zapiski o stavki, delavski zaupniki, ki so po stavki ostali brez zaposlitve, iščejo svoje pravice, itd.

Otvoritvi razstave so prisostvovali zastopniki oblasti, množičnih organizacij in delavci, zlasti tekstilci. — Trzičani si razstavo ogledujejo z velikim zanimanjem, posamezne dogodke o stavki pa živahno komentirajo, saj se jih mnogi, zlasti starejši ljudje, živo spominjajo.

J. V.

V ŠKOFJI LOKI

Škofja Loka, 9. septembra.

V Škofji Loki se je včeraj ob 18. uri z otvoritvijo razstave začelo praznovanje 20-letnice stavk Slovenije. Ob prisotnosti zastopnikov oblasti, sindikatov in množičnih organizacij je otvoril razstavo tov. Ivo Puhar. Na kratko je orisal razvoj borbe proletariata za boljše življenske pogoje od Spartaka do stavk v predaprilski Jugoslaviji in zadnjega udarca protiljudskega režima v NOB. Podrobno pa je ilustriral nevzdržno socialno stanje delavstva leta 1936, ko so izbruhnile tudi stavke v škofjeloških podjetjih. Začele so se v lesni industriji Dolenc in Hajnrihar ter se razširile na tekstilno industrijo Brumenthaler predilnice in Šešir. Skupno je v avgustu in septembru 1936. leta stavkalo 76 lesnih in 246 tekstilnih delavcev.

»Pokazati pot po kateri je Partija z delavstvom ustvarjala velika zgodovinska dejanja, kako je delavec skozi stavkovno gibanje prešel v boro in velikega znanilca ljudske revolucije, nas je vodila pri pripravljanju te skromne lokalne razstave, je zaključil tov. Puhar. Razstava je polna bogatega in izvirnega gradiva. Med foto-kopijami vesti iz časopisov, vesti organizatorjev, fotografije stavkajočih, prizori iz tovarn itd. V ličnih vitrinah pa so razstavljeni dokumenti, sodnih razprav, ovadne in kolektivne pogodbe katerih sklenitev so dosegli stavkajoči.

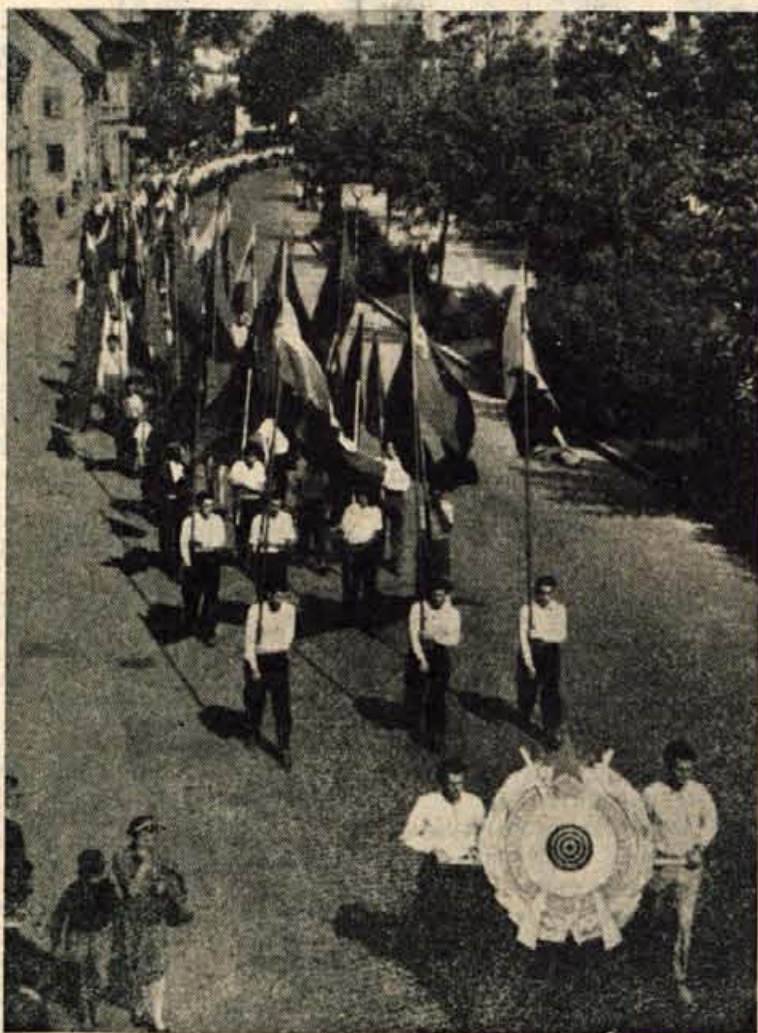
J. K.

NA JAVORNIKU

Javornik, 9. septembra.

V okviru prireditev, ki so bile minuli teden na Javorniku, v počastitev krajevnega praznika in 20-letnice velike tekstilne stavke je bila v domu »Partizan« tudi zgodovinska razstava. Razstavo je organizirala Zveza borcev s sodelovanjem Planinskega društva, TVD »Partizan« in DPD »Svoboda« Javornik. Skrbno pripravljena razstava prikazuje spomine in posnetke s stavke javorniških valjavcev iz leta

(Nadaljevanje na 2. strani)

MANIFESTACIJA STRELSTVA

V počastitev 30-letnice strelstva na Gorenjskem je bila včeraj v Kranju parada strelcev

Teden zadrúžne mladine na Gorenjskem

Vrsta prireditev po vseh krajih - Kravji bal v Bohinju

Kranj, 8. septembra.

Okrajni komite LMS in Okrajna zadrúžna zveza, organizirata v času od 7. do 14. oktobra 1956 »Teden zadrúžne mladine« na Gorenjskem. V pripravah na to pomembno prireditev bo osnovna skrb posvečena utrditvi osnovnih organizacij LMS na vasi in aktivom mladih zadrúžnikov pri KZ. Konkre-

ne oblike bodo osnova za čimširšo aktivizacijo mladine naših vasi. Vse dosedanje prireditve kmečke mladine, zlasti še v Cerkljah, so pokazale, da prav preko njih lahko mladino izredno uspešno vključimo v zadrúžno delo.

V okviru tedna bo več predavanj in

razgovorov, kjer se bo mladini tolmačila perspektiva socialističnega razvoja vasi, seznanili se bodo s perspektivami svojega kraja in določili naloge mladine pri uresničitvi teh nalog. Organizirani bodo dnevi »Zadrúžne mladine« v poljanski in selški dolini, v Bohinju, Radovljici in Kranju. Svečani pričetek »Tedna zadrúžne mladine Gorenjske« bo 7. oktobra v Bohinju skupno s kravjim balom in drugimi prireditvami. Zaključna prireditev pa bo 14. oktobra v Zabnici, kjer bo organizirana razstava, na kateri bodo mladi zadrúžniki razstavljali svoje pridelke v prirodi, ki bo prav tako prikazala življenje in delo mladine. Na vasi bo sodelovalo nad tisoč kmečkih fantov in deklet. Organizirano bo tudi zborovanje, katerega se bo udeležila tudi šolska in delavska mladina. Vsa mladina gorenjskih vasi se bo v teh dneh zbrala na svojih posvetovanjih, kjer bodo sestavljali svoj interni program, pričeli bodo z zbiranjem pridelkov za razstavo itd. Kmečka mladina bo v tem tednu, 10. oktobra proslavila tudi 37-letnico SKOJ.

M. R.

Odkritja spomenikov padlim na Lancovem

Obiskali so kraje na Jelovici

Lancovo, 9. septembra.

Danes dopoldne so bile na Lancovem spominske svečanosti in odkritja petih spomenikov padlim partizanom. Komemoracija je bila na kraju, kjer so Nemci leta 1941 ustrelili dvajset talcev, med njimi narodnega heroja Rezko Dragarjevo. Odkritja so se udeležili članji ZB Radovljica in Lancovo ter številni okoljani. Spominski govor je imel ravnatelj radovljiške gimnazije Stanko Mulej, ki je orisal začetek in potek partizanskega gibanja na Jelovici.

Od tod so udeleženci odšli v Noše, kjer so odkrili spomenik Rudolfu Grosu in Jožetu Prevcu. Ob odkritju tega spomenika je govoril tovariš Miro Koman in naglasil pomen žrtve NOB.

Kolona udeležencev je od tod nadaljevala pravi partizanski pohod v vzhodno je Jelovico, kjer je v Senožetih tovariš Janez Štiberi odkril spomenik trem padlim partizanom: Antonu Pesjaku, Francu Dežmanu ter Djuru Kravulji. Prav tako so bili odkriti spomeniki na Lednici dvema med vojno umrlima partizanoma, na Lazecu trem padlim borcem in v Kolnici nemcu.

Po odkritju spomenikov so se udeleženci zbrali pred Zadrúžnim domom na Lancovem.

Spominski svečanosti in odkritju spomenikov so dali svečano vzdušje borci, fantje in dekleta v narodnih nošah, godba na pihala z Javornika in patrolna četa JLA, ki je izstrelila častne salve.

Pohvale novatorjem

Jesenice, 9. septembra.

Na predlog referata za novatorstvo in racionalizatorstvo ter ocenjevalne komisije za oceno koristno izvedenih izboljševalnih predlogov Zvezarne Jesenice sta DS in UO podjetja odobrila izplačilo denarnih nagrad najprizadevnejšim in uspešnim avtorjem. Za svoje uspešno in koristno izvedene izboljševalne predloge so bili nagrajeni z denarnimi nagradami: **Lojze Tratnik** za izdelavo preciznega aparata za do-ločanje vlage pri oplaščenih elektrodah; **Franc Iskra** za usposobitev velikih hidravličnih škarij, za izboljšavo na »konju« normalizirne peč; **Jože Filej** za izboljšavo na transportni napravi; **Franc Rekelj** za izboljšavo in dopolnila na stružnici; **Ivan Delavec** in **Alojz Simic** za izdelavo novih drsnih odjemalnih vodov; **Franc Veber** za izdelavo priprave za lažje, točnejše in hitrejše delovanje žebčarskih nožev; **Janko Bidovec** za izdelavo nove vmesne stene v Custodjski peč; **Janko Tavčar** in **Matevž Slamnik** za izdelavo nove peči za praženje lesne moke; **Tone Dolenc** in **Janez Reč** za nov način popraviljanja acetilenskih in metanskih gorilcev. Navedenim je bilo skupaj izplačanih 102.712 din, kar je lepa nagrada za njihovo prizadevnost.

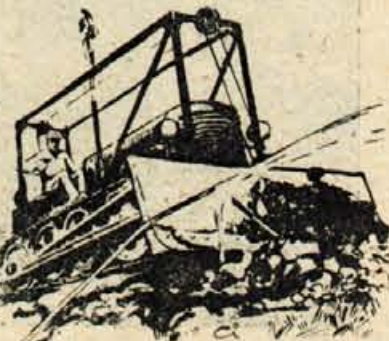
I. A.

U.

Beležka

MALOMARNOST

Res — čudno je to! Občinski ljudski odbor v Kranju je na svoji seji sprejel sklep o gradnji še dveh stanovanjskih blokov v okviru novega naselja na Zlatem polju. S tem bo kom-

pleks stanovanjskega naselja bržčas zaključen. Tako vsaj zatrjujejo,

Ne bi se spuščali v lokacijo slednjih dveh stanovanjskih objektov, ker nam bržkone manjka »strokovnosti«. Gre pa za malomarnost pri delu, ki ji menda ni primere.

V zakoličenem področju bodoče

OBCINSKI ODBOR SZDL

Radovljica v počastitev 20-letnice stavke

V počastitev 20-letnice velike stavke tekstilnih delavcev Slovenije bo Občinski odbor SZDL Radovljica, priredil v soboto, 15. septembra slavnostno akademijo. Sodelovali bodo DPD »Svoboda« Lesce, »Svoboda« Begunje, SKUD - Kropa ter godba na pihala.

V spomin svojim padlim članom v NOB bo odkril kolektiv tovarne »Platenin in nogavic« spominsko ploščo, kolektiv tovarne »Veriga« pa ploščo padlim članom v stavki.

JESENICANI V PRIPRAVAH NA PRAZNOVANJE

Poleg množičnega prijavljanja za udeležbo na proslavi 20-letnice Velike tekstilne stavke Slovenije, se pripravljajo na proslavljanje stavke tudi jeseniški kulturni delavci. Mestno gledališče bo gostovalo 13. t. m. v Trziču s Patrickovo komedijo »Vroča kri«, pevska zbor jeseniške »Svobode« pa se pripravljata na gostovanje v Kranju 12. t. m. ob sodelovanju velikega orkestra jeseniške glasbene šole. Med drugim bodo izvajali tudi Gobčevo kantato »Osvoboditeljem«. Jeseniška godba bo 16. t. m. priredila v Kranju samostojen koncert, medtem ko bo 14. t. m. »Prešernov pevski zbor« iz Kranja gostoval

na Jesenicah. »Svoboda« Jesenice pripravljata tudi samostojno proslavo v počastitev 20-letnice stavke tekstilnih delavcev.

GORENJSKI SAHISTI ZA 20. OBLETNICO TEKSTILNE STAVKE SLOVENIJE

V nedeljo dopoldne sta se srečali v počastitev 20-letnice velike tekstilne stavke šahovski moštvi KUD Naklo in DPD Svoboda iz Senčurja. Senčurjani so zmagali z visokim rezultatom: Naklo : Senčur 6½ : 13½.

Kranj, 9. septembra.

Danes se je v Kranju v zgornji dvorani Sindikalnega doma zbralo na moštvenem šahovskem brzoturnirju 11 ekip z vse Gorenjske z nad 70 šahisti.

Turnir je nad vse uspel, zlasti zanimiva pa je bila borba za prva mesta, predvsem za zmagovalca turnirja. Jeseničani in Tržičani so se iz kola v kolo menjavali v vodstvu, medtem ko so šahisti iz Stražišča šele v zadnjih kolih zaslužno osvojili tretje mesto. Prva tri moštva so prejela lične pokale v trajno last, naslednja tri moštva pa so dobila knjižne nagrade.

Rezultati:

1. Jesenice 50 točk, 2. Tržič 47,5, 3. DPD »Svoboda« Stražišče 41, 4. Bled 38, 5. Lesce 34, 6. »Iskra« Kranj 31,5, 7. Gorje 23, 8. Javornik 21,5, 9. Podnart I 19,5, 10. Mladinski dom Kranj 14, 11. Podnart II 10 točk.

FaBo

Kamnik, 7. septembra.

Na današnji seji Sveta za šolstvo, prosveto in kulturo Občinskega ljudskega odbora Kamnik je bil pretežni del razprave namenjen predlogu osnovnih organizacij SZDL Duplica, Podgorje in Volčji potok, da bi se na Duplici ukinil vrtec, oziroma, da bi ga preselili v druge prostore, v teh prostorih pa odprli I. in II. razred osnovne šole.

Splošno je znano, da je učnih prostorov na kamniški osnovni šoli zelo malo. Pouk je bil v preteklem letu v 3 ločenih in krajeno oddaljenih poslopjih, ker je šoloobveznih otrok vedno več, novih učnih prostorov pa ni. Letos je bilo vpisanih 156 otrok za I. razred, od teh bi jih odpadlo na šolo na Duplici 30, kar bi zadostovalo za I. razred.

Ker je ustanovitev nove šole povezana tudi z vprašanjem novih šolskih okolišev, je Svet v načelu soglasen s tem, da se na Duplici odpre nova šola. Posebna komisija, ki jo je Svet imenoval, bo pregledala vse šolske okoliše za šole, ki bi lahko razbremenile osnovno šolo v Kamniku. Tu prideta v poštev še osnovni šoli Mekinje in Nevlje.

V nadaljevanju so obravnavali per-

sonalno zadevo, govorili o razmerah v Glasbeni šoli Kamnik, o predlogu za povečanje šolnine za pouk posameznih instrumentov in drugem.

O.

Sredstva gozdnega sklada v Kamniku

Občinski ljudski odbor Kamnik je na svoji zadnji seji, na kateri je obravnaval razdelitev sredstev gozdnega sklada, sklenil, da se prepustijo dodeljena sredstva krajevnim odborom, ki naj določijo, katera gozdna pota in kako so bodo popravila na njihovem območju.

Med krajevnimi odbori, ki so že začeli s tem delom in ki se zavedajo tudi odgovornosti do volivcev, sodi brez dvoma zgleden primer krajevnega odbora Nevlje.

Po sklepu obLO je za ta krajevni odbor dodeljenih 870.000 din sredstev gozdnega sklada. Na seji so pregledali vse potrebe in določili sredstva za popravilo potov iz Vrhpolja v Stirmeč, v Medgore, na Hrib, Sotesko, Poreber, Olševk-Tučna-Bršče in še nekatere druge.

Za izvršitev teh del in za smotrno izkoriščanje sredstev je odbor sprejel več sklepov, ki naj zagotovijo izvršitev del. Tako so sklenili, da je vsak odbornik osebno odgovoren, da bo delo dobro in s čim manjšimi stroški izvršeno. Zaposlil bodo gozdarsko komisijo za takojšnji obdelave potov.

Resnost in osebna odgovornost vseh odbornikov krajevnega odbora v Nevljah, s katero so začeli delo, zagotavlja, da bodo dodeljena sredstva s pridom uporabili in izboljšali gozdne komunikacije na svojem območju.

O.

UREDNIŠTVO

in bralci

UPRAVI KINA »STORZIC«

V ponedeljek, 3. septembra, je kupoval 8-letni deček vstopnico za predstavo ob 18. uri v kinu »Storžič«. Kupil si je vstopnico 5. vrste za 40 din. Blagajničarka je dal bankovec za 50 dinarjev. Namesto, da bi mu vrnila 10 din, je otroku vsilila prospekt za film »Ona traži srečo« in »Pakao ispod nišice«.

Odrasli bi se take vsiljivosti in oduševstva že nekako ubranili. Ubogi otrok pa misli, da že mora tako biti in le prijoka domov, točec kaj se mu je zgodilo. Namesto, da bi 10 din porabil za kaj koristnega, pa čeprav za sladoleđ, mu blagajničarka odvzame denar. Kaj pa naj otrok počne s takimi prospekti?

A ne gre le za 10 din, gre bolj za pojav, ki očituje sleherno socialno, še točneje, sleherno človeško čustvo — dokazuje pa lakomnost, stremljenje po zaslužkarstvu — in to na račun malega otroka. Kaj drugega se za vsem tem ne more skrivati.

Uprava kina in blagajničarka naj se med seboj dogovorita, kdo je kriv tako nesodobnega odnosa do otrok. — Se to moram pripomniti, da ta primer ni prvi, da je vsiljevanje brezpomembnih letakov za drag denar plahim otrokom že kar običaj.

Član Društva prijateljev mladine v Kranju.

MISIJA ODBORA »Komiteja petih«, ki se po Londonski konferenci o Suezu mudl v Kairu, da bi našel neke skupno stališče s predsednikom egipčanske republike Naserjem, glede rešitve Sueskega prekopa, smatrajo nekateri že za zaključeno, njeno delo pa ocenjujejo kot »popoln neuspeh«.

Komite petih bo sicer, kot poročajo, zahteval še en sestanek s predsednikom Naserjem in bo skušal v zadnjem hipu doseči dotik v glediščih.

V tem času pa je britanska vlada brzojavno poklicala člane parlamenta na izredno zasedanje, kjer naj bi dokončno razčistili stališča do sueskega vprašanja. Vendar sedito, da je zelo malo možnosti za sklicanje konference 18 držav, ki podpirajo Dullesov predlog rešitve sueskega vprašanja. Toda še širše se glasovi o predložitvi celotnega spora pred Organizacijo združenih narodov.

Ta preobrat britanskega stališča je pravzaprav pomemben, kajti britanska vlada doslej namreč niti ni pomislila, da bi se zatekla pod okrilje Združenih narodov, češ, da ta organizacija ni sposobna učinkovito ukrepati v tej krizi, ki je nastala okoli Sueskega prekopa.

Danes pričakujejo obisk francoskega ministrskega predsednika Guy Molleta in zunanje ministra Pineauja v Londonu, ki se bosta prišla pogovarjati z britanskim premierom Edenom in zunanjim ministrom Selwinom Lloydom o sueskem vprašanju, sestanka pa se bo, kot pričakujejo, udeležil tudi avstralski premier Menzies.

KAMBOSKI KRALJ Suramarit je zahteval od bivšega kralja in ministrskega predsednika Norodoma Sihanuka naj sestavi novo kamboško vlado. Mandat za sestavo je kralj ponudil najprej veleposlaniku Kambodže v Washingtonu, vendar je ta ponudbo odklonil, češ, da je v sedanjem položaju edini sposoben sestaviti novo vlado princ Sihanuk.

GRŠKI KRALJEVSKI PAR, kralj Pavle in kraljica Friderika sta odpravila na večtedenski obisk v države zahodne Evrope. Obiskala bosta bržkone poleg ostalih Zahodno Nemčijo in Avstrijo.

V SOVJETSKI ZVEZI so sprejeli sklep o povečanju minimalnih plač delavcev in uslužbencev v Sovjetski zvezi in sicer od 275 na 350 mesečno.

MADŽARSKA VLADA je izdala večeraj odredbo, ki ureja materialne terjatve ljudi, ki so bili svoj čas oškodovani spričo ustanovitve omejenega cone v južnih madžarskih krajih. V smislu te odredbe se bodo lahko ljudje, ki so bili svoj čas odseljeni za juž. madžarskih mej, brez omejitev in pogojev vrnili v svoje domače kraje.

POLEG STROKOVNE

TUDI SPLOŠNA IZOBRAZBA

Uslužbeni jugoslovanskih železnice imajo na Jesenicah stalno strokovno šolo. Poleg strokovnega izpopolnjevanja na tej šoli, imajo železničarji Jesenic tudi talne tečaje, na katerih se pripravljajo za opravljanje privatnih izpitolov čez posamezne razrede gimnazije. Letos naj bi začeli tudi s tečajem za peto gimnazijo. Tu pa so se odločili raje za I. razred srednje ekonomske šole. Organizirali bodo tečaj, na katerem bodo predelali predmete I. razreda srednje ekonomske šole in konec šolskega leta polagali izpite čez I. razred.

ODPRILI SO RAZSTAVE

Podpredsednik OLO Ivan Bertonec - Johan je otvoril v Kranju razstavo v počastitev 20. obletnice tekstilne stavke

(Nadaljevanje s I. strani)

1935, trpljenje, borbo in zmago javorniških delavcev med NOB. Organizatorji razstave so lepo prikazali z dokumentarnim gradivom politično in delavsko zavest in borbe javorniških delavcev, ki so se leta 1935 zoperstavili lastnikom takratne Kranjske industrijske družbe z 10-dnevno stavko in ki so se med prvimi odzvali klicu komunistične partije in odšli v NOB.

Ta in ona iz Kamnika

Upravni odbor kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš v občini Kamnik je 30. prosilcem — individualnim graditeljem, ki so zaprosili za posojila preko Komunalne banke, odobrila dolgoročno posojilo od 230.000 do 800.000 din. Prosilci bodo lahko koristili v tem letu le del teh sredstev, ostali del pa v prihodnjem letu.

V soboto zvečer so na Kopsišču v Kamniški Bistrici v prisotnosti številnih gostov otvorili in izročili svojemu imenu »Dom gozdarjev«.

V domu, ki ga je finansiral podjetje »Silva«, se bodo usposabljali bodoči gozdni inženirji in drugi.

Od skupne vsote 20.937.000 dinarjev sredstev gozdnega sklada, kolikor ga bo na razpolago v občini Kamnik za tekoče leto, je določenih 2.200.014 din za plačilo obveznosti iz preteklega leta, ostali znesek pa bo uporabljen za popravilo, vzdrževanje in gradnjo novih gozdnih komunikacij na območju občine.

Preostala sredstva za dela v tem letu pa bodo dodeljena krajevnim odborom.

DROBICI IZ PTUJA

O krajne gospodarske razstave niso v mnogih mestih Slovenije več novost. V Ptujtu so začeli z njimi že leta 1947. Prirejajo jih vsako drugo leto. V času razstave obišče starodavno mesto Petovio — Ptuj na tisoče gostov; le-ti imajo priliko videti drobtinice, ki so značilne za Ptuj, mnoge pa bi lahko posplošili skoraj za vsa stara mesta v Sloveniji.

Ptuj poznam bolj po zgodovinskih sestavkih in po člankih v časopisu ter po priložnostnih obiskih. Če bi me kdo vprašal, kaj vem o Ptujčanih, bi moral skomigniti z rameni. Ne poznam jih!

Pri zadnjem obisku sem si zastavil vprašanje: kaj si tuji v nekem mestu najprej ogledajo? Napravil sem si nekakšen vrstni red, ki pa morda ne drži povsem. — Najprej si ustvarijo splošno sliko mesta, nato si ogledajo izložbe in trgovine, nekatere zanimajo gostilne, mnogi pa bi si radi ogledali zanimivosti mesta. Menite, da si jih tujeec brez vodiča more ogledati? Strašno se motite. Ze napis »K muzej« je tako majhen, da ga pri prihodu v mesto prežete. V drugih mestih ni nič bolje. Ponemod je celo slabše, saj je muzej odprt na primer samo trikrat na teden in to je dve uri na dan. To je prva izmed slabih točk.

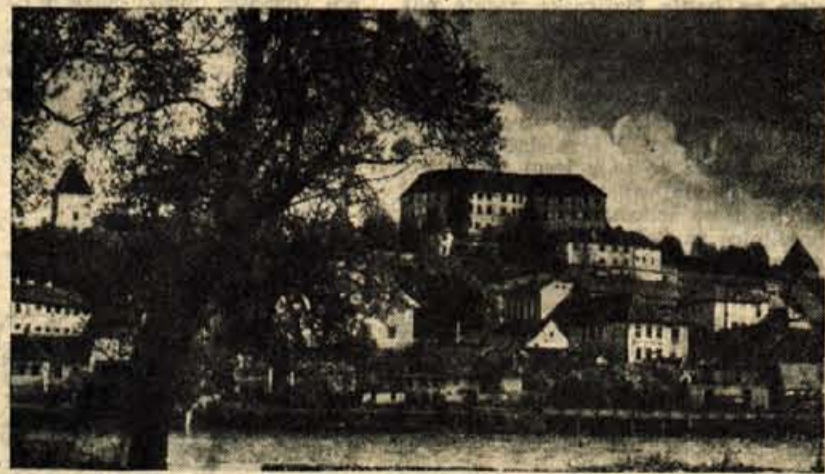
Omenil sem že, da je Ptuj starorimsko vojaško mesto; o tem pričajo številne arheološke izkopanine, ki jih odkrivajo kmetje pri vsakoletnem oranju. V neposredni bližini Ptujtu so

tudi svetišča posvečena bogu sonca — Mitreju. Potnik, ki se pripelje z avtomobilom po cesti, žal tablice, ki kaže smer k svetiščem, sploh ne opazi.

Ne vem, zakaj so v naših lepih in privlačnih starodavnih mestih tako površni in ne pomislijo na to, da bi z ogledi kulturnih in zgodovinskih

jone. Na drobce ne pomislimo. Na primer, kaj bi veljalo občinsko blagajno, če bi pri vstopih in izhodih v Ptuj postavili veliko tablo: »Tujci! Pozor! Oglejte si muzej, spomenike, park, stare predele mesta itd.«

Na to pomisli človek, ki potuje skozi slovenska mesta.

Pogled na Ptuj

zanimivosti lahko dobili v občinsko blagajno prenekateri dinarček, ki bi ga lahko s pridom porabili za olepšavo mesta in vzdrževanje spomenikov. Kaže, da smo preveč togi in če že hočemo nekaj napraviti, menimo, da je treba vložiti v te številke milijone.

Ptuj z okolico ima v Sloveniji posebno lego. Mesto je tipično središče agrarnega zaledja, med Slovenci pa znano kot središče »lukurjev«. To se je odražalo tudi na gospodarski razstavi. V razstavnih prostorih je zastopana lokalna obrt in drobna indu-

strija, na prostem pa je zelo okusna in izredno iznajdljivo pripravljena kmetijska razstava. Skoraj na vseh gospodarskih razstavah sem videl doselej kmetijski oddelek in sobah; sadje, zelenjavo, žita, krumpir so razstavili v zabojih. Obiskovalec gre mimo vsega tega.

Tokrat so v Ptujtu napravili za vsako kulturo v zornem urejen nasad, prikazali so način gojitve stroje, ki jih zato uporabljamo, zaščitna sredstva in podobno. Obiskovalec postane pozoren in mimogrede slišite vzklize: »A, tako! Na to nisem niti pomislil! Dobro zamisel! — Uspeh je dosežen.«

Na razstavišču sem videl paviljon obrtne zadrage »Pletarna«. Razstavljene predmete so okusni in praktični. Podjetje, čeprav majhno in skromno, saj delajo le iz slame in šibja, je primer, kako se da trgovati tudi s slamo. Košarice za butelje vzbujajo mnogo zanimanja celo v Londonu in New Yorku. Zakaj jih ne bi izvažali? Enostavni in ceneni predmeti so vendar na inozemskem trgu zelo upoštevanji.

Drobtinice iz Ptujtu je še mnogo. Po dvatisoč letih bodo dobili zopet vodovod. V davni preteklosti so namreč Rimljani napeljali vodovod s Pohorja. Tudi most predstavlja pereče vprašanje. Niso redki primeri, ko most ne smejo težja vozila, ali pa je promet za vozila od devetih zvečer do petih zjutraj zaprt, ker ga med tem časom popravljajo.

Ptuj — mesto s šest tisoč prebivalci, bo morda z novo obsetelsko progno pridobil na svojem gospodarskem pomenu, do takrat pa naj velja kot zgodovinska in kulturna zanimivost.

M. C.

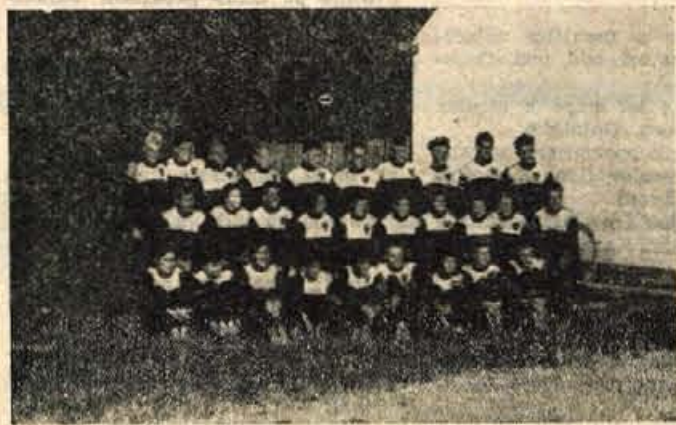
Prvenstvo Jugoslavije v plavanju

Toča rekordov in velik uspeh kranjskih plavalcev

Pretekli teden je sodelovala v Splitu na prvenstvu Jugoslavije nepopolna ekipa »Triglava«, ki je vendarle dosegla velike uspehe. Tudi največji optimist ni pričakoval tako odličnih rezultatov, še toliko manj pa, da bodo Kranjčani rušili slovenske rekorde drugega za drugim. Kljub temu, da so odpotovali takoj po slovenskem prvenstvu in da so tekmovali v veliki vročini, jih to ni motilo. Zal na tem prvenstvu nista sodelovali Vukičeva in Marnova, tako da »Triglav« ni mogel postaviti ženskih štafet, ki bi se prav gotovo visoko plasirale.

Največje presenečenje prvenstva so bili Nikin, zmagovalca na 100 m crawl, Volčanski na 200 m metulček, Djurdjevič na 1500 m crawl ter Končič Barbka. Barbka je postavila na tem prvenstvu kar 12 novih slovenskih rekordov. Že prvi dan je v dopoldanskih tekmovalnih postavila štiri slovenske rekorde ter zvečer dva celo izboljšala. S tem rezultatom je Barbka dobila vstop v jugoslovansko državno reprezentanco in bo nastopila

proti Romuniji 9. oktobra v Splitu. Njen novi rekord na 400 m crawl 5.50.0 je tretji letošnji čas v državi in je tudi na tej progri določena kot kandidat za reprezentanco. Na 100 m crawl postavil tudi nov slovenski rekord za pionirje, na 200 m crawl pa nov slovenski pionirski in mladinski rekord ter nov jugoslovanski pionirski rekord. Colnarjeva je na 100 m crawl

PK »Triglav« LE TAKO NAPREJ!

19 slovenskih in 1 jugoslovanski rekord

je Barbka postavila nov slovenski članski in mladinski rekord z 1:15.8. Plavalni strokovnjaki iz najboljših jugoslovanskih klubov so si bili edini, da je delfinov slog Končičeve najlepší v Jugoslaviji in da lahko od Barbke pričakujemo, da bo prva Jugoslovanka, ki bo zaplavala pod 1.20.0 kar je rezultat mednarodne vrednosti. Lado Brinovce je postavil 3 slovenske mladinske rekorde in to na 800 m, 1000 metrov, ter 1500 m. Na 100 m crawl je

postavil s časom 1:20.7 nov slovenski pionirski rekord. Skupno so Kranjčani postavili 19 slovenskih in 1 jugoslovanski rekord. Vse to jih uvršča med najboljša jugoslovanska moštva. Zmagovalca prvenstva je bil »Mornar« Split pred »Jadrinom« iz Splita, 10. mesto pa je zasedel »Triglav« Kranj.

S tem tekmovaljem je bila pravzaprav zaključena plavalna sezona in 10. jubilejno leto kranjskih plavalcev.

Visoka zmaga NK »Triglav«

»Triglav« : »Izola« 5 : 1 (1 : 0)

Kranj, 9. septembra.

Danes so se v prvenstveni nogometni tekmi ljubljanske - primorske lige srečali nogometni enajstoričnik kranjskega »Triglava« in »Izole« iz Izole. Zmagal je »Triglav« z visokim rezultatom 5:1 (1:0). V petnajsti minuti prvega polčasa je desni krilec Gajšek dosegel lep gol in vodstvo za domače.

S tem rezultatom se je končal prvi polčas. V drugem polčasu je danes zelo razpoloženi Mihelčič dosegel še štiri gole; četrtga iz enajstmetrovke. Za goste je častni gol iz kota dosegel Norčić.

Tako visok rezultat ne ustreza poteku igre, saj so gostje bili domačinom enakovredni nasprotnik. Igra je bila raztresena, toda zelo borbeno. Zal je bombenost večjih prehajala v surovost, nakar ljubljanski sodnik Perko ni dosti reagiral.

Z današnjo visoko zmago se je »Triglav« povzpел proti vrhu lestvice in mu bosta ti dragoceni točki pomagali k vstopu v consko ligo.

35 let telovadbe v Gorjah

Gorje, 9. septembra.

TVD »Partizan« Gorje pri Bledu, ki sodi med najdelavnejša telesnovzgojna društva in vključuje v svojo organizacijo vedno več mladine in delovnih ljudi, praznuje letos 35-letnico prvega telovadnega nastopa. Praznovanje so pričeli čez popoldne z razvijem društvenega prapora. O razvoju in uspehih društva je govoril predsednik društva Lovro Zemva, za tem pa so razvijeli prapor, ki sta mu kumovala predsednik Občinskega ljudskega odbora Bled, Jože Kapus in Nada Dovžanova. Sledila je razdelitev odlikovanj, nakar je nekaj nad 100 gledalcev z zanimanjem gledalo proste vaje. Slavnosti so prisostvovali tudi zastopnik Zveze »Partizana« Slovenije Viktor Fojkar ter zastopnica Okrajne zveze Ana Ažmanova.

U.

LOČANI SO ZMAGALI

Lesce, 9. septembra.

Danes so bile v Lescah napovedane tri nogometne tekme. Vendar zaradi paralize pionirska in mladinska nista bili odigrani. Pri članih pa se je pomerilo domače moštvo »Prešeren« z Ločani. Zmagali so gostje z rezultatom 2:4 (1:1).

60. obletnica koč na Kredarici

»Ta najvišji planinski dom je postavilo Slovensko planinsko društvo v četrtem letu svojega obstanka po načrtih in vodstvu častnega člana Jakob Aljaža, župnika na Dovjem, ter ga otvorilo 10. avgusta 1896.«

Tako se glasi napis na kamniti plošči v našem pomembnem planinskem domu na Kredarici pod vrhom Triglava, ki obhaja letos svojo 60. obletnico.

Ob tem lepem in pomembnem jubileju za naše planinstvo je treba osvežiti spomin na tiste čase, ko smo se morali Slovenci boriti za našo zemljo in slovenski značaj naših lepih planin, katerega je hotel zase zagrizeni šovinistični nemški duh v okrilju »Alpenvereina« na Kranjskem in znani renegat Deschmann. Dolga in huda je bila oroba, čeprav ne krvava, alj nemška oblast v triglavskem pogorju se je zamajala in to prav po zaslugi Jakob Aljaža — najprej z njegovim stolpom na vrhu očaka Triglava (postavljen leta 1895) in nato s Kredarico. Triglav, na katerega so že od leta 1778 hodili naši lovci, pastirji, vodniki, je postal ves slovenski.

Rezi Itati zadnjih športnih dogodkov

JUGOSLAVIJA : INDOZEZIJA 4:2 (2:0)

LJUBLJANSKO - PRIMORSKA LIGA

SLOVAN : TRŽIČ 2:1

ILIRIJA : GRAFIČAR 0:0

NOVA GORICA : KRIM 1:0

BRANIK : MLADOST 2:1

I. CONSKA LIGA

ODRED : TURBINA (KARLOVAC) 0:1

GRAFIČAR (ZAGREB) : LJUBLJANA 3:0

RIJEKA : TRESNJEVKA (ZAGREB) 2:1

SPLIT : TEKSTILAC (VARAZDIN) 6:2

SIBENIK : JADRAN 4:2

METALAC : ULJANIK 5:0

Sah v Kamniku

Kamnška »Solidarnost« je v borbi za moštveno prvenstvo OSO premagala Železničarja s 5:3, vendar jo je leta z zmago nad LŠK-om s 5:3 pretekel za poldrugo točko v borbi za tretje mesto, medtem ko sta bili prvi dve mesti že vnaprej oddani LŠK-u in LSK-u. »Solidarnost« je zbrala 9,5 točke, prekinitvena partija iz prvega dvoboja pa je bila ocenjena v korist nasprotnika.

Sahovski dvoboj Podgorje : Godič se je končal s 7:3 v korist Podgorja.

Z.

KOSARKA

»ODRED« : »TRIGLAV« 69:41 (39:14)

V sredo je bila v Ljubljani prvenstvena tekma I. slovenske košarkarske lige med domačim »Oredom« in kranjskim »Triglavom«. Zmagali so tehnično boljši igralci »Oreda« z rezultatom 69:41.

»SVOBODA« — TRIGLAV 57:43 (21:14)

Kranj, 8. septembra.

Včeraj je košarkaško moštvo »Triglava« doživelo v Ljubljani še drugi poraz. Tokrat ga je premagala ljubljanska »Svoboda« s 57:43 (21:14).

Ta poraz je dokazal, da so igralci za prvenstvo slabo pripravljani, brez dobre kondicije, saj se pritožujejo, da so po treh tekmah utrujeni. Kaj bo pa sredi tekmovalja?

Na njihove uspehe slabo vpliva tudi odsotnost trenerja.

Čarman

Nov slovenski članski rekord

Zrimšek Lado na 200 m prsno 2 : 52.2

Kropa, 9. septembra.

Plavalci »Triglava« so danes priredili skupno s TVD »Partizan« Kropa propagandno plavalno tekmovalje v kropskem bazenu. Na tem tekmovalju, ki je pravzaprav zaključek letošnje sezone je bil dosežen nov slovenski rekord na 200 m prsno s časom 2:52.2. Postavil ga je Zrimšek Lado. Tudi ostali tekmovalci, predvsem pa pionirji so dosegli zelo dobre rezultate.

Rezultati: 400 m crawl moški: 1. Brinovce Lado 5:17.2, 2. Brinovce Peter 6:01.0; 100 m crawl moški: 1. S. Košnik 1:04.7, 2. Jaklič 1:24.2; 200 m prsno moški: 1. Zrimšek 2:52.2, 2. Jaklič 3:42.2; 100 m hrbtno moški: 1. S. Košnik 1:26.0, 2. M. Košnik 1:33.4; 100 m crawl ženske: N. Purgar 1:29.5, 2. Anđolšek 1:36.3; 100 m prsno ženske: 1. Vukič 1:30.2, 2. Grandovec 1:43.2; 100 m hrtno ženske: 1. Jurman 1:42.9, 2. Rogač 1:55.7; 50 m prsno ženske: 1. Grandovec 46.4, 2. Purgar 47.5; 50 m crawl moški: 1. Jeraša (Kropa) 35.0, 50 m prsno moški: 1. Janez Sašek (Kropa) 42.9, 2. Milavec 44.3; 100 m prsno moški: 1. Zrimšek 1:22.0.

ODBOJKA

ZELEZNIČAR : KAMNIK 3:2

Začetek jesenskega prvenstva v odbojki je bil v Kamniku s tekmo v prvi republiški ligi Kamnik : Železničar. Kamničani so po ogorčenem odporu klonili z 2:3.

Ob zaključku proslave 30-letnice strelstva

Manifestacija gorenjskih strelcev

Pokrovitelj zaključne prireditve je bil predsednik Okrajnega odbora SZDL Mirko Zlatnar

Kranj, 9. septembra.

Zaključni svečanosti ob 20-letnici strelstva na Gorenjskem so prisostvovali tudi predsednik SZS in član Izvršnega odbora SZ Jugoslavije Jože Klanšek - Vasja, podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec - Johan, sekretar ZK okraja Kranj Mirko Zlatnar, predsednik zveze Svoboda LRS Roman Albert, sekretar SZS Viktor Polak,

predsednik Občinskega komiteja ZKS Martin Košir, predsednik OSO Maribor, Ljubljana, Gorica, Kočevje, Novo mesto in drugi.

Ves pretekli teden so bila po streliških Gorenjske meddružinska tekmovalnja v vseh disciplinah. Ponekod so bili doseženi zelo dobri rezultati.

Strelci so iz parade poslali predsedniku republike Maršalu Titu pozdravno brzojavko.

Čarman

SLAVNOSTNA SEJA OSO

V soboto zvečer je bila v zgor. dvorani sindikalnega doma slavnostna seja OSO Kranj. Udeležili so se jo najvidnejši strelski, politični delavci, predstavniki športnih in množičnih organizacij, ustanovni člani strelske družine in nad 180 povabljenih strelcev in ostalih zastopnikov. Govor o strelski dejavnosti v preteklih 30. letih in hkrati deset letnici dela v novi Jugoslaviji, je imel predsednik OSO Kranj Rajko Mali. Sekretar Strelske zveze Slovenije Viktor Polak pa je podelil najzaslužnejšim strelskim delavcem strelska odlikovanja.

VELIKA STRELSKA PARADA

Danes dopoldne ob 10. uri je bila v Kranju največja strelska prireditve v zgodovini mesta Kranja. Parada je odšla z Golniške ceste proti tribuni na Titovem trgu. Komandant parade Valentin Kokalj je podal raport pokrovitelju prireditve Mirku Zlatnarju. Za številnimi zastavami so sledili mojstri strelci z lahkimi in težkimi preciznim orožjem, s pištolami, strelski prapori, množica članov, članice, mladincev, mladink, pionirjev in pionirk. Sledili so še pripadniki predvojaške vzgoje, JLA, tehnični in kolesarji strelci. Na paradji je sodelovalo nad 1800 strelcev, pripadnikov JLA in predvojaške vzgoje. Parada je odlično izpadla, zaključnim besedam tovarišev Janka Prezibla, Viktorja Polaka in Eda Vončina je prisostvovalo razen strelcev še veliko število prebivalstva.

Leto 1933 je bilo za kranjske strelce zelo pomembno. Prvič so se udeležili državnih tekem v Beogradu. Družina je nastopila kot ekipa s 5 strelci, ki so jo zastopali: Franc Rozman, Hinko Ločniškar, Mulosini, Avgust Smole in Ivan Tavčar. Na državnem prvenstvu so kot ekipa zasedli 5. mesto, kar je bil zelo lep uspeh. Kot posameznik pa je presenetil avtomehanič Franc Rozman, ki je postal kot prvi Kranjčan državni prvak na vojaški puški, na tarči z 21 izstrelki. Za nagrado je prejel rovo vojaško puško in 100 nabojev. Istega leta pa so bili odlikovani z medaljo dobrega strelca od Ministrstva narodne obrambe naslednji kranjski strelci: Janko Mišič, Rudi Jeglič, Ciril Jelenc, Avgust Smole in Franc Rozman. Za Kranjčane je bilo to veliko priznanje. Končno pa so bili tudi priznani kot najboljši strelci v ljubljanskem strelskem okrožju.

Dne 3. januarja 1934. leta je bil sklican šesti redni občni zbor. Predsednik je ostal še nadalje Ciril Mohor. Strelci so v tem letu že aktivno sodelovali s sokolsko organizacijo. Istega leta so se udeležili v Zagrebu vsesokolskega zleta. Takrat je bilo na vojaškem strelišču v Zagrebu tudi tekmovalje z vojaško puško. Kranjčani so si tu priborili 3 srebrne medalje.

Leta 1934 je k strelski družini pristopila kot prva članica Pavla Grabnarjeva, uslužbenka tovarne »Inčeks« v Kranju. Po kratkem času pa še Ivanka Lukman, bančna uradnica. Tako sta kot prvi članici na Gorenjskem pričeli delati v strelskem športu. 21. decembra 1935. leta je bil sklican sedmi občni zbor. V odbor je bila izvoljena tudi Pavla Grabnarjeva. Tako je pričela delati na tem, da se pri strelski družini ustanovi posebni ženski odsek. Videti je bilo, da so gotovi podcenjevali žensko udeleževanje, zato je svojo zamisel uresničila šele po resnih debatah na odborovih sejah. Hotela je doseči in prikazati, da so ženske tudi v tem športu enakovredne moškim. Torej so je kot prva burila za žensko enakopravnost v športnem pogledu. Odsek je bil ustanovljen in kmalu je bilo vključenih sprva 9, kasneje pa še 19 deklet in nekaj tudi žena. Odsek je uspešno vodila Pavla Grabnarjeva. Razen tega pa je neumorno delala tudi v odboru strelske družine kot zelo dobra in vestna organizatorica. Pri gostilni »Zlata riba« v Kranju je Pavla izposlovala večji gostinski lokal, v katerem so v zimskem času imele vaje in tekmovalja. Streljali so le z malokalibrsko puško, akoravno je bilo to v sobi, kajti z značilnimi puškami takrat še niso streljali. V lokalu omenjene gostilne so streljali več let, v poletnih mesecih pa so hodile na strelšče, kakor ostali člani. Zanimivo je, da je od vseh članic

streljala z vojaško puško le Pavla Grabnarjeva.

Kranjska strelska družina kot najmočnejša na Gorenjskem je pomagala pri delu tudi ostalim strelskim družinam, razen tega so se aktivno udeleževale pri vseh sokolskih prireditvah. 5. avgusta 1935. leta so bili tudi pri otvoritvi strelšča v Predvorju. Leto 1936 je družini prineslo novih moči, kajti praznovali so 70. obletnico svojega obstoja. Proslava 10. obletnice je izpadla dokaj častno za tedanje razmere. Sklicali so namreč slavnostni občni zbor. Na zbor so povabili zastopnike ostalih strelskih družin, predstavnik občine in ostalih športnih organizacij. Na tem zboru so pregledali 15-letno delo družine, razpravljali pa so tudi o tem, da bi pričeli graditi v Kranju novo, modernije strelšče v neposredni bližini mesta. Kljub temu, da je od tega preteklo že 20 let, kranjski strelci še danes tekmujejo na tistem strelšču kot pred 30 leti.

Ob proslavi 10. obletnice strelstva so kranjski strelci organizirali tudi strelske parade. Parade se je udeležilo večje število strelcev, sodelovalne pa so tudi druge športne organizacije. Parada je vodila po sedanji Koroški cesti v mesto do občinskega poslopja.

(Konec prihodnjic)

Motoristi-strelci

Tržič, 9. septembra.

V okviru strelskega tedna ob proslavi 30-letnice strelstva na Gorenjskem, so imeli tržički strelci v četrtek že svojo četrto prireditve. Kar 37 motociklistov vseh kategorij je vozilo po tržičkih ulicah po strmini do strelske doma, tam so izstrelili v določenih treh minutah 5 strelcov iz puške v doprsno tarčo in nato nadaljevali vožnjo. Zanimivo je, da so se prav dobro izkazali v vožnji »Mopedi« in »Vespe«.

Zmagovalci, ki so izstrelili vseh pet strelcov v tarčo so bili: Milan Cesenj, Vinko Vogrinc ter Frido Perko.

J. V.

Avto-moto

Škofja Loka, 9. septembra.

Danes ob 10. uri so se pričele avto-moto dirke po mestu, katere je priredila v dneh proslav Ljudska tehnika v Škofji Loki.

Največji uspeh je žel Edo Cuden iz Ljubljane. Na prikolici je bil prvi Janez Kermavner iz Tržiča.

16. september 1926 — 16. september 1956

30 let strelstva na Gorenjskem

Hujše kazni za škodljivce iz „Iskre“

Poročali smo že, da so bili pred sodiščem v Kranju obsojeni neki delavci „Iskre“ in kupci ukradenih predmetov. Okrožno sodišče je po pritožbi javnega tožilca obdolžencem kazni znižalo in sicer tako, da je obd. Drago Treven za tatvino 6 bakrenih kotlov, vrtnega stroja in za nagovarjanje k tatvini cina, dobil 1 leto zapora, obd. Kristo Nadižar za tatvino 500 kom. bakelitnih gumbov — 6 mesecev zapora, obd. Stanko Smolej za tatvino 70,5 kg cina — 2 leti zapora, obd. Mirko Bukovnik za nagovarjanje k tatvini bakelitnih gumbov in za nagovarjanje k tatvini cina — 1 leto in 6 mesecev zapora, obd. Franc Rovtar za nakup ukradene cina (30 kg) — 5 mesecev zapora, obd. Alojz Smolej za nakup ukradene cina — 3 mesece zapora in Anton Selan za nakup 10 kg ukradene cina — 1 mesec zapora.

V ostalem je bila prvostopna sodba potrjena in bodo tudi ostali storilci morali odslužiti zaslužene kazni. Razmeroma stroge kazni, ki jih je izreklo Okrožno sodišče v Ljubljani, naj bodo v opozorilo vsem tistim, ki bi radi kovali kapital na račun splošnega ljudskega premoženja.

SREČKO JE FALZIFICIRAL

Te dni se je pred sodiščem v Kranju zagovarjal J. T. zaradi ponareditve srečke državne loterije in zaradi majhne goljufije. Obtožen je bil, da je letos marca izrezal iz srečke neko številko, ki je zadela dobiček 5000 din. S polovično srečko je nato preko nekega fanta dosegel, da je dobil na srečko izplačanih 2500 din.

Obdolženec je dejanje zanikal. Zagovarjal se je, da je srečko našel konec marca na višecem mostu v Kranju in ko je pogledal v časopis, če je srečka kaj zadela, jo ugotovil, da je zadela in da bi nanjo, ker je bila polovična, lahko dobil 2500 din. Po dobrem pregledu srečke je ugotovil, da je falzificirana ter jo je nato izročil nekemu fantu rekoč mu v šali, da je zadela in da lahko nanjo dobi denar.

Razprava je dogodek prikazala v drugačni luči. R. R., kateremu je obd. izročil srečko, je izpovedal, da ga je obd. poslal po denar, ki ga ni dobil, ker mu prodajalka srečk ni hotela izplačati denarja brez osebne izkaznice, razen tega pa večje zneske izplačuje itak samo poslovalnica drž. loterije. R. R. se je vrnil k obdolžencu in mu to povedal. Obdolženec mu je na listek napisal neko številko, povedal pa mu je, kako naj prodajalki reče. Naučil ga je, da se piše Petrič, da nima osebne izkaznice, ker mu je mati ne zaupa, je pa napisal samo številko na listek, da ne more dvigniti denarja drugega dne v poslovalnici drž. loterije, ker gro drugega dne na izlet in naj prodajalka za uslugo zadrži 200 dinarjev. Tako naučen je R. R. res dobil denar, ne da bi prodajalka zvečer okoli 20. ure opazila falzificirano srečko. Ko je bil falzifikat ugotovljen, je morala prodajalka dati iz svojega žepa 2500 din.

POPRAVEK

Rudolf Vrabec je bil obsojen na 14 mesecev zapora in ne na 14 dni, kakor je bilo objavljeno v članku »Tatovom v tovarni »Sava« so bile izrečene kazni« v zadnji številki našega lista.

Za to dejanje je bil obdolženec kaznovan na 2 meseca zapora, na plačilo stroškov kazenskega postopka in na plačilo odškodnine 2500 din prodajalki srečk.

DOBIL GA JE

Po naših tovarnah so še vedno vrstijo razne tatvine, katerih storilci vedno pogosteje odkrivajo, vendar je žal še precej nepojasnjenih tatvin. Med temi bi ostala tudi tatvina kože telečjega boksa, če ne bi vratar tovarne Planika budno pazil. Kristijan Poljanec je letos spomladi nekega dne dopoldne med delom šel iz tovarne k zobozdravniku in s seboj odnesel kožo boksa, ki jo je skrll na hrbet pod suknič. Vratarju so se storilčeva ramena zdela le malo preveč široka ter je pozval Kristijana Poljanca, naj se ustavi. Ta je pričel teči in se ni ustavil, dokler ga ni vratar dohitel. Tat se je začel z vratarjem ruvati, dokler mu vratar ni potegnil telečjega boksa izpod sukniča. Tedaj je storilec skušal podkupiti vratarja, da ga ne bi prijavil, vendar zamen.

Za to dejanje, namreč za majhno tatvino, za ponujanje podkupnine in prepričitev uradnega dejanja uradni osebni, se je Poljanec zagovarjal pred sodiščem v Kranju in je bil obsojen na 2 meseca zapora.

Zadnje čase so kaj pogoste prometne nesreče. Tako sta se tudi pred kratkim zagovarjala pred sodiščem šoferja J. S. iz Hotemož in S. M. iz Strazišča.

J. S. je dne 6. 5. t. l. v večernih urah vozil poltovorni avtomobil iz Jzerskega proti Kranju. Zaradi delne vinjenosti ter nepravilnosti je zavozil na skrajni levi rob ceste, izruval dva obcestna kamna, nato pa z vozilom zdrknil v reko Kokro. Na avtomobilu je po prvih ugotovitvah nastalo za ca 50.000 din škode. Obdolženec se je zagovarjal, da je bil vzrok nesreče v tem, da se je vzmel pri prednjem kolesu utrgala, ter da mu ni bilo mogoče v trenutku obvladati vozila. S pomočjo komisije in izvedencev je sodišče ugotovilo, da obdolženec zagovor v glavnem ne drži, ampak da je bil vzrok nesreče predvsem v njegovi vinjenosti in utrujenosti. V takem stanju ne bi smel upravljati motornega vozila. Sodišče je potrdilo mnenje komisije in izvedencev, da je obdolženec v tem trenutku zaradi utrujenosti in pod vplivom alkohola zadremal, kar je bilo zanj usodno. Obsojen je bil na mesec dni zapora pogojno za dobo 2 let.

S. M. je prav tako dne 28. 4. 1956 v večernih urah vozil osebni avtomobil po cesti Kranj—Bitnje. V njem je imel še 6 potnikov. Bil je tudi nekoliko vinjen, poleg tega pa je na ovinku v začetku vasi Bitnje vozil s preveliko brzino. Zavozil je v obcestni jarek, kjer se je avto prevrnil. Na avtomobilu je nastalo za okrog 90.000 dinarjev škode. Tudi v tem primeru je sodišče ugotovilo, da je bil obdolženi vinjen, razen tega tudi ni imel šoferskega izpita. Obsodilo ga je na mesec dni zapora pogojno za dobo dveh let.

Oba krivca bosta seveda morala povrniti vso nastalo škodo.

— Mali oglasi —

- Prodaj stavbno parcelo blizu Medvod. Naslov v upravi lista.
Prodaj novo enodružinsko stanovanjsko hišo v okolici Kranja. Naslov v upravi lista.
Prodaj betonsko železo pod ceno. Naslov v upravi lista.
Prodaj 3.800 komadov cementne strešne opeke (folc.) Poizve se Praše 26, Kranj.
Prodaj zlato za zobe. Naslov v upravi lista. Krt Franc, Struženo 18, Kranj.
Oddaj garažo z manjšim skladiščem. Ponudbe na ogl. odd. pod »Osebni avto«.
Iščem dekle 14 let staro k otroku. Ostalo po dogovoru. Golnik 6.
Iščem prazno ali opremljeno samsko sobo. Javiti na naslov Gros R., tajništvo »Planika«, Kranj.
Preklicujem blok štev. 31579 izdan v Komisijski trgovini Kranj na ime Plevel Marinka.
Enodružinsko hišo na Bledu, delno vseljivo takoj ugodno prodam. — Naslov v upravi lista pod 450.000.
Večje število gajbic prodam. Sekne Franc, tesarski mojster, Huje 43 — Kranj.
Manjšo količino suhih borovih plohov 50 mm prodam. Sp. Besnica 46.
Prodaj novo moško športno »Francosko« kolo. Cena din 43.000 — Ziberna Andrej, Kranj, Cesta na Rupo 23.
»Delikatesa« Kranj potrebuje za 16. septembra 1956 večje število gostinskih delavcev. Prijave sprejememo do 14. septembra 1956.

- Industrija pletenin, rokavice in konfekcije Kranj: razpisuje stipendijo na osnovi Temeljnega zakona o štipendijah in odloka o višini štipendij na Tehnični tekstilni šoli — oddelek za konfekcijo v Zagrebu.
Prošnjo je treba priložiti: kratek življenjepis, potrdilo o imovinskem stanju, potrdilo o prejemanju otroškega dodatka, prepis zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih.
Prošnjo je treba predložiti najkasneje do 15. 9. 1956 na gornji naslov.

- 13.15 Pisan spored zabavnih melodij.
16.00 Utrinki iz literature — Thomas Wolfe: Brooklyn poznajo samo mrtvi.
18.00 Kronika iz naših mest.
18.10 Iz zakladnice slovenskih samospsevov.
18.45 Kulturni obzornik.
20.00 S festivala »Praška pomlad« — Koncert državne filharmonije iz Brna, dirigent Vaclav Jiraček, solista Milada Subrtova in Wilhelm Kempf.
22.15 Domači ansambli v plesnem ritmu.

KINO - TE DNI BOMO GLEDALI

- KINO RADOVLJICA
11. in 12. septembra italijanski film »ANA ZAKEO«. V torek ob 20. uri in v sredo ob 13.30 in 20. uri.
KINO »RADIO« JESENICE
10. in 11. septembra, ameriški barvni film »POSLEDNJI APAC« ob 18. in 20. uri.
12. in 13. septembra, italijanski barvni film »NERON IN MESALINA« ob 18. in 20. uri.
KINO »PLAVŽ« JESENICE
11. septembra, francosko-italijanski film »TEREZA RAKEN« ob 18. in 20. uri.
13. septembra, ameriški barvni film »POSLEDNJI APAC« ob 18. in 20. uri.
KINO KOROŠKA BELA
10. septembra, francosko italijanski film »TEREZA RAKEN« ob 19.30. uri.
KINO ZIROVNICA
12. septembra, francosko italijanski film »TEREZA RAKEN« ob 20. uri.
KINO DOVJE MOJSTRANA
12. septembra, ameriški barvni film »POSLEDNJI APAC« ob 20. uri.

— Gledališče —

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek 11. septembra ob 16. uri zaključna predstava za gimnazijo Tržič, ob 20. uri izven. Gostovanje v Tržiču, na čast 20-letnice velike tekstilne stavke v Kranju — Ivan Cankar »HLAPCI«.

Sreda 12. septembra ob 20. uri — izven. Gostovanje na Jesenicah na čast 20. obletnice velike tekstilne stavke v Kranju — Ivan Cankar »HLAPCI«.

Četrtek, 13. septembra ob 20. uri — izven. Gostovanje v Škofji Loki na čast velike tekstilne stavke v Kranju — Ivan Cankar »HLAPCI«.

Sobota 15. septembra ob 20. uri — izven. Na čast 20. obletnice velike tekstilne stavke v Kranju — Ivan Cankar »HLAPCI«.

Nedelja 16. septembra ob 16. uri — izven in za podeželje. Na čast 20. obletnice velike tekstilne stavke v Kranju — Ivan Cankar »HLAPCI«.

— Objave —

OBVESTILO

Društvo upokojencev v Železnikih obvešča svoje člane v Selški dolini, da je prejel od Okr. Z. S. Z. Kranj že vse naročene zdravstvene izkaznice ter naproša članstvo, da pridejo po te izkaznice čimprej in to vsaj do konca tega meseca, ker bomo po tem času vse ostale izkaznice poslali zavodu v Kranj.

OBJAVA

Center za gospodinsko pospeševalno službo v Kranju prireja tečaje za konserviranje sadja in zelenjave. Prijavitelje se v gospodinskem biroju, Koroška cesta 16, Kranj.

Kaj ima na sporedu Radio Ljubljana

- PONEDELJEK, 10. SEPTEMBRA
11.50 Za dom in žene.
12.00 Slovenske narodne pesmi v priredbi Franceta Marolita in Matije Tomca.
12.40 Skladbe Emila Štolca igra Mari-borski pihalni ansambel p. v. Draga Lorbecka.

TOREK, 11. SEPTEMBRA

- 8.00 Vokalni koncert skladb jugoslovenskih skladateljev.
8.30 Radijski roman — William Woods: Manuela — I.
9.30 Tibor Sekely: Sin pragozda (prevedla Mara Cerne).
11.45 Cicibanom — dober dan! (Josip Pavišič: Železniška nesreča).
12.00 Melodije iz filmov in revij.
14.30 Za dom in žene.
15.35 Slovenske narodne pesmi pojeta vokalni kvintet »Niko Stritof« in Ileana Bratuž, ki jo na harmoniko spremlja A. Stanko.
16.00 Utrinki iz literature — Mila Koblar: Zmagovalka — I.
18.00 Športni tednik.
18.30 Pesmi slovenskih skladateljev poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška.
18.50 Zunanje-politični feljton: Kam gre mala Evropa?
20.00 Pol ure za ljubitelje slovenskih narodnih pesmi.
20.30 Tedenski notranje-politični pregled.

SREDA, 12. SEPTEMBRA

- 11.50 Za dom in žene.
12.40 20 minut vam igra Kmečka godba
14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15.35 Orkestralni odlomki iz oper.
16.00 Utrinki iz literature — Milan Koblar: Zmagovalka — II.
18.00 Reportaža.
18.45 Radijska univerza — Dr. Branka Brzin: Poliomiolitits — otroška ohromelost.
20.00 Giuseppe Verdi: Rigoletto, opera v 4 dejanjih.

OBJAVA

Pozivamo vse lastnike grobov na pokopališču v Strazišču in Kranju, ki so plačali najemnino za prostor za dobo 5 oziroma 10 let, plačilo pa so opravili v letu 1955 ali I. polletju 1956, da prinesejo potrdila o plačani najemnini na Občinski ljudski odbor Kranj, soba št. 14, II. nadstropje zaradi prežigosanja. Neprežigosana potrdila se bodo smatrala za neveljavna in se bo najemnina za grobove ponovno izterjala.

Od prednjega so izvzeti tisti lastniki grobov, ki so že dne 6. in 7. 9. 1956 prinesli potrdila na vpogled na podlagi individualnih vabil. Potrdila se bodo žigosala vsakokrat v času od 7.—14. ure:

- Dne 17. 9. 1956 lastnikom grobov v Strazišču od črke A do O
dne 18. 9. 1956 lastnikom grobov v Strazišču od črke P do Z
dne 20. 9. 1956 lastnikom grobov v Kranju od črke A do O
dne 21. 9. 1956 lastnikom grobov v Kranju od črke P do Z
dne 22. 9. 1956 zamudnikom.

Občinski ljudski odbor Kranj
Oddelek za gospodarstvo

E. Löwanderij
TROPSKA SIMFONIA
»Adios, Jose, adios«, mu migam, on pa se nam smeje in tuli za nami, da bi razumeli: »Le zabavajte se, muchachos, toda ne lomite ga preveč! Adios, pa na svidenje pri delu! Čez štiriindvajset ur!«
Ho-ho, tu nam prihaja nasproti, obložen s sadjem, zarjaveli otožni Indios, ki je obljudil, da mi preskrbi papigo.
»Senor, kaj res nečete ptiča; takega vam preskrbim za pet pesosov, da bo imel rdeče perutl. Gotovo se bo navadil govoriti!« Vprašujoče me gleda s svojimi velikimi, otožnimi očmi. »Ne, bratec, kar pusti ptiča v svobodnem gozdu! Dovolj je, da sem jaz sam zaprt v kletki! — Toda danes, bratec, veš, danes sem prosti!«
Indios se smehlja in se opoteka pod svojim bremenom dalje. Potem hitimo še v bolnico k aparatu, ki nas presvetli — naše želodec so nam prej po predpisih izpraznili — tako, da se takoj vidi, če nismo pogoltnili smaragdov.
Hitro so opravili pri meni, tudi pri Samu in pri večini ostalih. Toda Juana Razasa so pridržali, kajti zdi se, da mu nekaj leži v želodcu, kar ne spada vanj. Ubogi Juan, ali si res hotel razveseliti Mercedes, ki si nam o njej tolikokrat pripovedoval pri ognju in ki je tvoja nevesta in nevesta tolikih drugih tudi, ter ji podariti lep obesek? Ali si res pogoltnil lep zeleni kamen? Amigo, zdaj pa ti odpro želodec.
»Mnogo zabave, muchachos«, nam želi ljudomilni zdravnik in dva paznika nas pospremita do straže pri vratih. Tu se moramo sleči in sledi spet mučna, malo okusna preiskava. Potem pa se odpro vrata v ograji iz bodeče žice in vsi hkrati se z glasnim vriskom, srečni in vzhrični vsujemo v svobodo. Kupi kamenja leže naokrog, obilo je prahu, in psi, neusmiljeno sestradani, pa vendar zvestega pogleda, ki prijazno mahljajo z repom — gola in napol gola deca, ženska, načičkana kot za maskarado, ki ne more skriti mešane krvi v sebi, s krvavo-rdeče lakriranimi nohti in s krvavo-rdeče našminkanimi smehljajočimi se ustnicami. Tam zadaj množica hiš in koč. To je oni drugi Muzo, ki ga še ne poznam. Muzo dopustnikov, njihovih strasti, veselja in sanj.

Nekaj barov s slikovitimi napisji opozarja nase. »Pri žalostnem pavu«, se imenuje eden od njih. In tam onemu drugemu, čigar pročelje je nebesnomodro pobarvano, se pravi: »Pri lepi ženi«.
Povsod je polno žensk! Načičkane, nemogoče šminkane in smešno oblečene ženske, ki nam migajo, se smehljajo in nas vabijo. Indijanke, ki jih je civilizacija naučila stiskati svoje lepo oblikovane noge v preozke čevlje z nebotičnimi petami, vyklepati prste v okove cenenege lepoticja, svoje mehke srnine oči podčrtavati in zabrisati vroče izparivanje svojih por s slabimi, ceninimi parfumi. To so ženske iz Muza, ki nas obkrožajo kot mrhovinarji poginjajočo divjad.
Nekaj belih obrazov je med njimi, pa tudi čisto črni z mehkim, valovitim lasmi in lizzivajoče bleščočimi se zobmi. Pa beračev je v Muzu na pretek! Odprte dlani nam mole nasproti in javkajo: »Senor, le majhen denar, pri ljubezni božji, kajti lačni smo!« Temnopolt možakar v razdrapanih hlačah pristopi k meni in drzno poprosi: »Senor, mal denar prosim, za požirek!« »Hej, amigo, ti si vsaj pošten, po resnici govoriš, medtem ko tvoji tovariši lažejo, ko se navidez zvijajo od lakote. Nihče v tej blagoslovljeni deželi ne strada! — Razen nas, nas delavcev iz Muza! Ali stradamo!? Duševno! — Toda ti tega ne razumeš! — Na, tu imaš peso in pij! Saj je samo v pijaci pozabljenje! V ljubezni ga ni — razumeš?«

Začuden me gleda, vzame ponudeni novc in odhiti.
Znorelo razpoloženje me pograbi. Sam in ostali so že izginili. Po barih so se porazgubili, zvale so jih smehljajoče se ženske.
Začuden se ljudje okrog mene ozirajo vame. Indijanka, vitka kot jelka, z velikimi, vabljivimi očmi in čudovito majhnimi rokami in nogami, z majhnim smaragdnom na srebrni verižici okrog vratu se oklene moje roke. »Ali si lačen, ali žejen, muchacho?« me vpraša. Tiho, uspravajoče zveni njen glas: »Poj-dič!«
Ne da bi se upiral, me vleče s seboj v belo pobarvano sobo. Dvoje gugalnih stolov je v njej, psiha z napolslepim zrcalom, nizko s pisanimi odevami pogrnjeno ležišče, s podobno Madone nad njim, pod njo gori lučka, kropilček poleg — to je oprava.
»Sedi, muchacho!«
Tako mehko, tako sladko in ljubko zveni ta glas! Tako zvesto zro te črne oči, tako pazljivo me potiskajo te roke v naslanjač.
»La Rumbana sem«, mi pripoveduje in šari smehljaje po kupu gramofonskih plošč.
Rumbana? To se pravi plesalka rumb. Ah, in jaz imam tako rad ritem mnogih rumb, ne tistih, ki jih plešejo blazirani Evropeci, da bi zadostili svojim otopenim strastem, ampak pravo, pristno rumbo, ki jo pleše ženska sama.
Smehlja se mi in navija gramofon, mene pa spreletava vročica. Srečni občutek nečnosti vzvalovi v meni in hrepenenje, da bi jo držal v naročju in božal, nič drugega kot božal, želja, da bi utopil svojo dušo v globokih, nežnih jezerih njenih oči, me navdaja vsega. »Najprej ti pripravim pijačo, muchacho, kajti mineros so vedno žejni, žvrgol in se napoti v ozadje, kjer zakriva zavesa del zidu.
»Nisem žejen, Querida. Ne tako kot si misliš!«
Velike oči me gledajo vprašujoče. Smehljaje napolni dve mali čaši z zelenim likerjem. Trčiva. »Na tvoje zdravje!« zdraviwa drug drugemu, potem pijem. Ko postavljam čašo na mizo, jo skušam objeti okrog pasu, toda gladko kot kača se mi izvije. »Muchacho!« mi zažuga s prstom.
Nagla jeza me popade. »Kaj pa se narejaš, caramba! Kaj nisi ena od deklet za mineros?« kolnem in beračim v isti sapi: »Oh, oprostí mi!«